

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl. 1/2 an
3 fl. 1/2 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs. 1/2
an 9 frcs. 1/2 an
4 frcs. 50 cm.Fieea apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Fôe bisericescă-politică.

InsertiuniUn sir garmond:
odată 7 cr., a doua oră
6 cr., a treia oră 5 cr.,
și de fiecare publica-
țiune timbru de 30 cr.Tot ce privește fôea
să se adreseze la «Re-
dactiunea și Admini-
stratiunea Unirii»
în
Blas.

Anul VI.

Blas 9 Maiu 1896.

Numărul 19.

„Voci libere.“

S'au adunat în Pesta în jurul regelui apostolic toți membrii sănătoși ai casei domnitoare, toți ministrii austriaci, comuni și ungari, prelații tuturor bisericilor, demnitarii de stat, reprezentanții puterilor străine, între cari și ai României, corpurile legiuitoare și toți factorii, cari numără ceva în acest stat, ca să asiste la două momente mai însemnate din serbările, ce se aranjază în amintirea existenței de o mie de ani a statului ungar. Poftescă a ceti ori cine enunțaiunile oficiose, ce s'au rostit cu acele ocațiuni, și va afla, că vorba a fost de serbări de stat.

Cine a lipsit de la acele serbări dintre factorii de ceva pond? — Au lipsit „vocile libere“ ale „Tribunei“.

Și cine sînt acele „voci libere“? Mai întăiu „Tribuna“ subscrisă de dl Andrei Băltes, apoi „Protestul Sârbilor, Slovacilor și Românilor“ ne-subscris de nimeni, mai de parte „Correspondențele anonime ale unui preot din Bihor, de pe sate și de siria, în fine „depeșa de condolență“ a „tinerimii academice române din Viena“, ăr fără iscălitură.

Toți factorii aceștia și alți mulți, a căror pronunțamente nu încap în cadrele „Tribunei“, au lipsit de la serbările de stat din Pesta și timpul ast fel cruțat l-au folosit pentru a ne condamna pe noi, cari ne-am împlinit după cea mai bună a noastră conștiință

datorința de publicisți, ce stăm în serviciul sfînteii noastre biserici și al nĂmului nostru.

Dar fie liniștiți acești factori. Gaură în ceriĂ nu s'a făcut prin absentarea lor, ăr nouĂ lecțiile venite de la mărimi necunoscute nu ne pot cauza insomnie.

Să o scie publicul românesc. — pentru că e bine, să se vadă lucrurile, cum sînt, — că între toți redactorii răspunďtori ai foilor politice romĂnesci singur numai redactorul „Unirii“ e om de poziție publică. Și el și-a pus numele la fôea sa și atunci, cĂnd — după vorba preotului din Bihor — „Unirea“ publica articoli plini de entusiasm național, ca și acum, cĂnd pentru desaprobarea unei direcțiuni politice, după a ei părere desperate, se ridică asupra ei „vocile libere“ ale „Tribunei“.

Principiul nostru conducător a fost pururea acela, că să urmăim o direcție politică, a cărei urmări să le putem purta fără daunarea intereselor noastre publice, ăr nu o politică, a cărei urmări să nu le putem purta. De aceea noi pururea cu visirul deschis am luptat, și ceea ce am spus, am spus-o în numele nostru și cu bărbătescĂ rezoluțiune, ăr nu ascunși după spatele cutărui culegător, ori chiar după spatele anonimiei.

Au nu vede ori ce om cu minte suveranul ridicol, ce se află în faptul, că față de o serbare sevărșită de toți

factorii publici din monarhie se lansază un protest în numele lor trei naționalități ne-subscris de nimeni?

Și apoi tot „Tribuna“ cere, ca Archiereii să se espună și să facă aceea, ce nu fac ômeni privați?

Poftescă dar „Tribuna“ și publice la „Voci libere“, cĂte îi place. Noi vom continua pe calea noastră, care e limpede. Servind noi bisericii și școlii noastre vom servi și nĂmului nostru, pentru că bine scim, că nu protestele, ci biserica și școla au făcut din nĂmul nostru, ceea ce este. Și de-ar veni un milion de „voci libere“, noi nu ne vom lăsa a fi seduși la urmarea unei direcțiuni, pe carea nu o aflăm priinciosă pentru prosperarea bisericii noastre.

Până acum ne-am impus rezervă, de ôre ce am sperat a afla în „Tribuna“ comitetului un soț de luptă. În schimb vedem, că „Tribuna“ pe cĂnd de o parte se gerază de apărătoare a bisericii, pe atunci de altă parte o subminază, lovind în archierei și nisuintu-se a-i discredită înaintea clerului și a poporului credincios ca pe nisce ômeni, cari de silă sînt în stare a trada interesele poporului lor.

Tendența acĂsta jurĂmintul nostru preotesc nu ne permite a o lăsa ne-combătută. Vom demasca deci fără îndurare ori ce asemenea tendență, ori cĂt de multe „voci libere“ s'ar ridica.

A vocifera e iertat. Pot, să o facă nu numai ômeni. Adevăr înse numai ômeni pot grăi.

Feuilleton.**Tăria de caracter.**

Dupa cardinalul Manning.

Tare de caracter numim pe acela, care rămăne și-e credincios, e tot de una același și nu e schimbăcios. Un atare om e deci statornic și cugetă și lucră consecuent. A zice despre un om, că e tare de caracter, însemnă a-i lăuda; cĂci noi folosim espresia asta, cel puțin cĂnd grăim corect, numai în șteles bun. CĂnd zicem despre un om, că e lăra de caracter, prin acĂsta vom. să zicem, că-i lipsesce iubirea practică a adevărului, e slab și schimbăcios și are aplicarea de a se lăsa, să fie furit și să fie tras de interesele sale în tôte partii. Tăria de caracter însemnă deci despre un om bun, că el își rămăne pururea credincios, ăr lipsa de caracter însemnă nestatornicia unui om rău și mai puțin bun. A zice despre ôre cine, că e tare de caracter și consecuent în cele ale, ar însemna a-i asemăna cu un original lăre negru al rĂutĂții.

Elini despre un om tare de caracter ziceă, că e patrușgiular. Latini dimpot-

rivă ziceău despre el, că e totus teres atque rotundus, — un om rotund. Ei a fară de firea morală a omului tôte le numiau patrușgiulare, — litere, versuri, cuvintări și chiar și trupul, dar spiritul nu.

Tăria de caracter e o virtute; dar ea pôte să fie și o scĂdere și bôlă. O condiție previe necesară pentru virtutea tăriei de caracter e aceea, ca un adevăr să formeze centrul, în jurul cărui să se fie desvoltat caracterul omului, și ca între adevărul acela și între obișnuirile, pe cari omul și-le însușesce în viață, să se păstreze o legătură intimă, sau ca să mă esprim mai limpede, de la adevărul acela ca de la inima unui stejă să se estindă nelncetat verigile trunchiului, în vreme ce acesta crește. Unul om, care a fost educat în adevăr, fie acesta filosofic, moral ori religios, nu-i va fi greu a-și dobîndi virtutea tăriei de caracter, presupunând firesce, că el voesce serios, să și-o dobîndescă. Dôr întreg spiritul lui se învrte în jurul unui centru, care stă firm și nemișcat. Și firmitatea acestei legi fundamentale împărtășesce caracterului lui moral, ceea ce o axiomă împărtășesce gĂndirii spirituale, — o regulă firmă, neschimbată.

Dar mai ales voința e aceea, prin care

are să se dobîndescă virtutea tăriei de caracter. Sînt ômeni, cari în privință intelectuală sînt mari, ăr în privință morală sînt fôrte mici; mărimea intelectuală atrnă adecă în rîndul cel dintăiu de la minte, pe cĂnd mărimea morală de la voință. Dară nică voința cea mai tare nu pôte să dea unui caracter tărie, dacă mintea nu gĂndesce în chip consecuent, ci-i place a se arunca în contradicții. O minte confusă nu bate de două ori aceeași cale; ea vagabundeză, se perde în contradicții, se împărțesce și se pĂlmuesce pe sine însăși. Ignoti nulla cupido. Mai înainte de ce vre un obiect s'ar face obiectul voinței, mai înainte are să fie obiect al minții; cĂci a voi e hotărfeea cumpenită și pozitivă a minții și a voinței. Și chiar precumpenirea acĂsta și unitatea acĂsta a facultăților intelectuale și morale face pe om, să fie tare de caracter. Unul au de la fire o minte mai limpede și o voință mai tare de cĂt alți: asta le dă un avantaj înaintea celor alăți ômeni.

Dar cu tôte acestea tăria de caracter nu e o virtute înăscută, ci o virtute dobîndită. Ce e deci de lipsă pentru a o dobîndi? Principii corecte și firme de ale credinței și moralei; sinceritate și așa deci grĂta.

Condolențe. — Primim următoarea depesă: „Wien 5/V 12 ore 35'. Unirea Balázsfalva. Condolențele noastre pentru ținuta ce o observă Unirea în timpul din urmă. Tinerimea universitară română.“

Mulțămim fraților iubiți din Viena pentru atențiunea binevoitoare. Noi vom cerca, să le fim recunoscători, publicând tot de una, împreunându-o cu sincerile noastre felicitări, ori ce veste despre câte un examen, ce-l vor face cu succes.

„În urma noastră potopul.“ — Nu numai „Tribuna“, nu numai „tinerimea universitară română“ din Viena sînt conduse de devisa acésta, ci până și bătrîna „Gazeta Transilvaniei“ pare a fi condusă de devisa acésta.

Etă ce scrie în articolul prim „Archiereii și politica națională“ din 30 Aprilie: „Nu numai o dată și nu numai în timpul mai recent, ci și în anii de mai înainte, organul nostru a accentuat necontentul, că — până când va dăinui în centrul bisericilor noastre *spiritul acela nenorocit, care vre să îndrepteze și să cârmuească politica noastră națională*, — politică, ce nu este de cât o desperată apărare a limbii, a naționalității, ba chiar și a legii noastre, — după interesul cutărui fond sau aședămint local: până atunci nu va fi cu putință, ca să ne consolidăm în interiorul nostru și să ajungem a face o dată cu toții o politică românească cum trebuie, sănătoasă și cu efect.“

Cuvintele acestea nu vom să le comentăm, cel puțin nu acuma.

De ale milenului. — Serbările milenare din Budapesta s'au început în 2 a. c. prin deschiderea expoziției regnicolare din partea Maiestății Sale. Țările străine cu excepțiunea Sârbiei au fost reprezentate oficios la deschiderea solemnă prin acriditații lor pe lângă curtea noastră domnitore. Deputațiunile strălucite din străinătate, anunțate și așteptate de presa magiară, au lipsit cu totul.

Asemenea a lipsit și însuflețirea generală îndatinată cu atări ocaziuni solemne. De lipsa însuflețirii nu ne mirăm. Poporului,

care geme sub sarcina greutăților publice, nu-î vine, să se bucure de espoziții. Industriași la noi încă se află în o stare de compătimit în urma concurenței, ce i-o face marile capital. Liberalii, cari aranjază festivitățile, cunosc umbra cea gróasă, ce se lătesce în dosul acestor festivități, și pentru aceea bucuria lor e numai oficioasă. Expoziția așa, cum este aranjată, ar arăta, că Ungaria e o țară înfloritoare, un adevărat Canaan, dară Canaan e numai pentru Jidanii. Poporul creștin numai cu durere vede, cum sistemul actual jidan liberal împinge țara spre ruină economică și morală. De aici se esplică ușor rēcêla și lipsa de însuflețire, ce se observă aproape pretutindenea în țară.

Splendórea serbărilor și-a ajuns culmea Duminecă, când s'a celebrat „Te Deum“ în biserica lui Matia din Buda. După terminarea serviciului dumnezeesc primatele Vaszary pășind înaintea tronului a ținut o frumósă vorbire ocașională. Primatele a zis, că sabia a ocupat și crucea a susținut patria acésta. Națiunea magiară a avut multe pécate, dară a avut o virtute mare: că nici când nu s'a lăpédât de Dumnezeu, și cultul dumnezeesc l-a inarticulat în legile sale. Invócă binecuvintarea cerescă asupra părechii domnitore și a întregii dinastii. Este drept, eclamă primatele, orizontul e cam înorat, dară nici de altă dată nu a fost pururea limpede. Își exprimă încrederea, că națiunea magiară nu se află la apusul său, ci la mězăzi și plină de putere pășese în a două mie de ani. În fine pentru prosperarea națiunii sale implórá darul și ajutorul lui Dumnezeu. — La „De Teum“ a fost de față corul episcopesc, corpul diplomatic, ministrii și alte persoane de poziție înaltă.

Marți sara a fost mare recepțiune la palațul regal. Invitate au fost la 1800 de persoane, din cari preste 500 și-au scusat absența. Între cei ce s'au prezentat la recepțiune, au fost și Escelențele lor Mitropolitul nostru și Episcopul de Oradea mare. Asemenea au fost de față reprezentanții corpului diplomatic, ministrii ungar și alte persoane de poziție înaltă.

de ori ce duplicitate și de ori ce aroganță; simplicitate și de aceea neplăcere față cu ori ce alergare sêlbatică după lucruri felurite; curățenia intențiunilor și de aceea escluderea a ori ce témă de lume și a ori ce iubire de vorbe frumóse și de promisiu; în sfârșit îndestulirea cu fericirea unei consciințe bune. Apoi mai adauge: destulă stimă față cu tine însu-ți, pentru ca să nu pândesci popularitate; destulă cumpetare, pentru ca să dai pept cu momirile lingușirii; destulă bărbăție, pentru ca să nu te subtragi de la nici o datorință grea și pentru ca să nu te temi a te lupta pentru adevăr și pentru dreptate. Un atare caracter va cresce neînțecat, se va face un întreg logic, consecuent și se va desvolta spre o armonie deplină cu sine însu-și. Ceea ce e el în lăuntru său, aceea va fi și în afară. Pe cum se arată în afară, așa va fi și în lăuntru său. Cuvintele lui sînt gândurile lui, gândurile și cuvintele lui au acela-și preț, și lucrările lui consună cu amîndouă. El e acela-și tot de una, în ori care loc și în ori care societate. El de la alți ómeni nu capetă nici pētă nici colóre, dară lasă în urma sa la ei urmele sale ori chiar impresii depline.

Veți întreba pôte: Cine a ajuns vre o dată acest ideal? Sper, că mulți. Dar nu e ușor a ne provoca la esemple, dacă nu vom să trecem într'o sferă, care e de-asupra orizontului muritorilor de rînd. Vom, să rămă-

nem pe pămînt. Cât de puțin sînt aceia, cari țin tare până la sfârșitul vieții la ideile sale cele dintăiu! Cât de puțin rămân credincioși caracterului, cu care au început! Dar de aci încă nu putem conchide la lipsa tăriei de caracter. Ori cât de neconsecuent s'ar păre atări ómeni în afară, totuși pôte că este un fir continuu, care împreună sfârșitul carierei lor cu începutul ei; primirea unei premise nouă în procesul lor de gîndire pôte că i-a înfrîurit, și ast fel sfârșitul lor are dreptul originii legitime directe de la începutul lor. Un om nu lucră fără de caracter, dacă aședat pe temeiri bune schimbă convingerea și ținuta sa. El ar lucra fără de caracter atunci, când pe lângă totă cunoștința mai bună, ce și-a cástigat-o, totuși s'ar ține morțiș de convingerile sale de mai înainte. Mulți ómeni sînt asemenea unei oști, care rămâne neclătită pe baza sa de operație; alții sînt asemenea unei colone sburătoare, mișcările căreia nu se pot precacula; într'aceia cești din urmă pôte că în tot decursul operațiunilor sînt consecuenți, ori cât de tare ar dovedi aparența împotriva lor, în tocmai așa de consecuenți ca și aceia, cari pucdeai din principiile cele dintăiu și din adevăruri elementare și studiéză și desvóltă totă știința adevărurilor naturale și religioase în unitatea, armonia și bogăția lor. Atări ómeni nu sînt decî neconsecuenți, ei nu lucră nimic, ce ar fi în contradicție cu caracterul

Întîlnirea Monarchului cu Mitropolitul nostru. — Sâmbătă, pe când Maiestatea Sa însoțit de ministrul Bánffy a cercetat espoziția croată, pe cum cetim în „M. Áll.“, s'a opri pe neașteptate spre a agrăi pe Escelența Sa Mitropolitul, care cu modestie se retrăsese la o parte. Maiestatea Sa a întrebat de sănătate pe Escelența Sa și apoi întindându-mîna a mers mai de parte. Era interesant a vedé, ce față umită și acră a făcut la distingerea acésta neobicinuită ministrul președinte Bánffy, care era lângă Monarchul. Dar pururea viclénul Bánffy iute s'a reculat a făcut o față dulce și cu multă grație întins și el Mitropolitului mîna.

Voci neplătite. — „Kölnische Zeitung“ scrie referitoriū la espoziția din Budapesta între altele:

„Expoziția în partea ceealaltă a sa, în cea a timpului de față, ne pune înaintea ochilor acea perioadă vrednică de considerare a Ungariei celei nouă de trei zeci de ani în care elemente străine, pe lângă spriginii puternic al statului condus de bărbați moderni (pôte chiar prea moderni), au împins Ungaria agrară cu ori ce preț pe calea progresului industrial, cât Ungaria cea veche și voioasă să se schimbe într'un stat industrial al Europei apusane. Europeanul se simte ca a casă în espoziția asta, carea e în rîndul cel dintăiu opul jidovimii spriginite și formate apérate din partea statului unguresc. Expoziția asta înșamnă domnia culturii străine sub prestigiul flămurei unguresc, și pe cum jidovimea e cosmopolită, în tocmai așa are și opera plăsmuită de ea acest caracter. Dar ceea ce bate la ochi la aceste două espoziții (cea a timpului de față și cea istorică), e, că lipsese între ele împreunarea spirituală, și asta e fără îndoelă momentul cel mai însemnat al desvóltării economice și culturale împrevisate a Ungariei milenare.“

Eră „Leipziger Neueste Nachrichten“ scriu despre mileniu ast fel: „Serbările Ungurilor sînt zile de jale pentru germanismul căci succesele Ungurilor înșamnă pierderea Germanilor. Dar să nu se dedea Germanii

și cu trecutul lor. Ei numai se desvóltă în crescere regulată și umplu întrégă construcția scheletului științei și credinței sale.

Întru atrute se pôte zice, că țăria de caracter e virtute. Cum pôte ea vre o dată să fie o scădere ori chiar un viciu? Fraza „tărie de caracter“ în sine considerată e înșamnă nici bine nici rău. Ea e neutră în tocmai ca și cuvîntul latinesc meritum. Dar este óre cu putință, veți întreba, ca firmitatea convingerii, a caracterului ori a ținutei în decursul unei vieți lungi să devină o scădere? De câte ori un om nu ascultă de motive, cari justifică ori pretind o schimbare el e fără de caracter și pécătuesce împotriva primei legi fundamentale a adevărului. Dacă a lucrat decî până atunci în consonanță cu rațiunea și cu convingerea sa, de aci înainte el se găsește în contradicție cu eul său de mai înainte. De cum va a fost deja în trecut fără de caracter și s'a găsit în contradicție cu legile acestea ale ființei noastre morale, atunci el e consecuent în modul său cel fals de cugetare. Și o atare ținută consecuentă e condamnabilă și rea în măsura cea mai mare. A lucra cu consecință împotriva luminii rațiunii și împotriva preceptelor consciinței înșamnă a fi rău, fals și nemoral. Dacă zicem despre un om, că n'are principii prin acésta voim, să zicem, că el în sine însu-și e o anarhie. Într'însul nu este legă, nu regulă, nu guvernare nici auctoritate

a sâruta sbiciul, care lovesce spinarea lui. Să nu uităm, că Germanii au scăpat cetatea Buda din jugul turcesc cel de 200 de ani, pe când Ungurii se luptau în tabăra turcescă, și că burgesia cerății Buda încă și în jumătatea a doua a vécului nostru a fost germană. Și nu vom, să uităm nici aceea, că în contra constituției au sugrumat în vechea Ungarie gotică în decurs de câți va ani 2300 de școli germane."

Revistă bisericească.

Roma.

Sfinția Sa în 30 a l. tr. a primit cu solemnitate pe br. Maximilian D'Herp, care și-a prezentat credenționalul prin care guvernul Belgiului îl numește ministru plenipotențiar pe lângă Sfântul Scaun Apostolic.

În zilele trecute episcopul de Heiderabad din Hindustan petrecând în Roma a raportat sacrei Congregației de propaganda fide, că de la 1886, de când s'a înființat diecesa lui, catolicismul face progrese frumoase. Catolicii au un orfanotrofiu, în care se cresc și instruzionează 84 elevi interniști și 151 elevi esterniști. S'a ridicat un institut pentru creșterea fetițelor, care numără 96 eleve interniste și 86 esterniste. Pe lângă aceea diecesa mai susține 20 de școli elementare pentru băieți și 12 școli elementare pentru fetițe. Cu catolicismul de o dată se propagă și adevărata cultură.

Rusia.

Situația bisericii catolice din Rusia pare a se face mai de suferit. Ministrul de interne a conces ridicarea și restaurarea câtor va biserici de piatră. Guvernatori provincilor mai înainte concedeau, să se ridice numai biserici de lemn. Mitropolitul catolic Kozłowski a fost cercetat din partea ministrului de interne, ca de cum va are ceva dorințe, să le manifesteze țarului în scris. Prevenirea

acesta a guvernului se esplică din incidentul încoronării țarului, care dorește, ca ziua încoronării să fie o zi de sârbătoare pentru toți supușii.

Dar de altă parte „uniții“, adică Rutenii catolici de rital grecesc, a căror biserică a fost desființată cu forța, încă și acum înainteză zilnic rugări la cancelaria aulică spre a li-se concede, să trăească și să móră în credința catolică. Tote rugările acestea înse rămân neresolvite.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Dieta a ținut Mercuri o ședință scurtă, dară furtunosă. La ordinea zilei a fost raportul comisiunii esmise pentru censurarea rațiunilor statului pe 1894. Raportul s'a luat spre știință fără dezbateri. După aceea au urmat interelările lui Kossuth și Ugron cu privire la insultarea flamurei ungare în Belgrad. Ei pretind satisfacție publică corăspundătoare, căci publică a fost și insultarea. — Ministrul Bánffy a declarat, că satisfacția deja e dată. Guvernul sârbesc a ordinar cea mai severă cercetare, a suspendat pe prefectul pe poliție și pe comandantul gendarmăriei și tot o dată a exprimat regretele sale asupra celor întâmplate. Guvernul ungar a considerat satisfacția de corăspundătoare și incidentul de terminat. — Interpelatorii nu sint mulțămiți cu răspunsul lui Bánffy. Kossuth nu e mulțămit cu răspunsul ministrului și poftesce, să-și arete guvernul sârbesc părerea de rău și prin ceva semn estern, p. es. ministrul președinte sârbesc să facă vizită solemnă trimisului austro-ungar din Belgrad, ori regele Sârbiei să cêră iertare în scris de la Monarchul nostru. — Ugron merge și mai departe; el întreabă: „Pentru ce avem armată, marină, pentru ce ancorăză monitorii pe Dunăre, dacă nu spre

a ne apăra însemnele noastre cele mai scumpe? Sârbia nu ar fi așa de cutezătoare, dacă nu ar avé la spate protectori, în cari se încrede deplin.“ — Bánffy reflecteză, că satisfacția dată de guvernul sârbesc este de ajuns, de ore ce flamura arsă nu a fost a legațiunii ori a consulatului austro-ungar, ci o flamură privată, carea și-au făcut-o înși-și demonstranții. — Majoritatea a luat spre știință răspunsul ministrului.

Austria.

În ședința de Mercuri a parlamentului austriac s'a făcut o modificare importantă în proiectul de lege despre reforma electorală. Anume s'a hotărât cu majoritate de voturi, că la toate alegerile să se facă votare secretă prin ședule. În urma acestei modificări salutare alegerii pot să-și deprindă liber dreptul său, fără de a se puté face presiune asupra consciinței lor, după cum se face la noi cu ocaziunea alegerilor dietale.

Alegerea de primar al Vienei întâmplată Mercuri a decurs în ordine. Candidatul social-creștin Strobach a întrunit 94 voturi, pe când candidatul liberal Dr Gröbl 42. Strobach între aplausele alegătorilor săi a declarat, că primesce alegerea, ca astfel să facă posibilă conducerea cetății de către corporațiunea competentă. Lueger s'a jertfit în interesul poporului. Bucuros va ceda lui Lueger locul, când va sosi timpul oportun. Apelăză la sprijinul partidelor. Ca German va apăra caracterul german al Vienei. Ca austriac fidel va avé pururea în vedere, că Viena e capitala imperiului, care ca atare în toate direcțiunile trebuie să-și apere independența deplină. Ca creștin va lucra spre validarea spiritului creștinesc. — Liberalii nici cu Strobach nu sint mulțămiți, dară au trecut timpurile, când gustul lor era normativ.

care să-l constrângă la a lucra bine, ori să-l oprăscă de la a lucra rău. Pe cum îl mână interesul, patima ori ispita, așa lucră el. El nu e stăpân preste sine. Târia de caracter a omului rău e răutate consecuentă, și cea a omului fals e falsitate consecuentă. Ea e uniformitatea unei vieți rele, ér petrecerea aceea neschimbată în rău e trépta cea mai înaltă a vițului.

Cred, că atari ómeni nu sint mulți. În sfârșit mai amintim acel fel de târie de caracter, care l-am numit bolnăvicios. Sint ómeni, cari nu vor să facă nici un lucru, care nu l-au mai făcut o dată: asta, zic ei, n'ar consuna cu trecutul lor, n'ar corăspunde idealului lor. Ei fac ca croitorul din Sina, de la care se pretinse, să facă un roc fără de a pune un petec pe cot, — așa ceva ar fi fost în ceresca împărăție a mijlocului un lucru ne mai pomenit. Chiar la ómeni, cari se zic buni și de omenie, găsim une oria obicinuirii pedante. Ei se împotrivesc cu cerbie la ori ce îmbunătățire și nu vor, să scie nimica despre invenții noué și folositoare, fie acestea ori cât de bune, căci ele sint inovări, cari turbură obicinuirile cele vechi ale vieții lor. Acestei tenacități amabile avem să-i mulțămim multe rămășițe interesante de ale datinilor vechi, cari véciesc vechime înaltă și de multe ori sint pitoresci, de și sint și foarte neplăcute.

Forum Traiani în Bucuresci.

Proiect de Iulius Magni architect.

Ni-s'a trimis proiectul acesta provădut cu trei tabule litografice.

Proiectul e cu mult mai interesant, de cât să nu reproducem câte ceva din el.

Di Iulius Magni, architectul primăriei Bucurescilor, zice între altele:

Prin numărósele edificii, cari se clădesc de cât va timp în Bucuresci, vedem dezvoltarea unei mari mișcări spre progres. —

Să mi-se dea voe și mie de a lua cuvântul pentru a aréta o idee generală, ce o cred fericită, și care ar puté cu puțin studiū să fie adusă pe terenul practic.

Partea cea mai însemnată a unei capitale este fără îndoelă zona centrală; neapărat că în atare cas silințele cele mai mari ale activității unei municipalități trebuie îndreptate spre a introduce ameliorările cele mai cu puțință în cea zonă sus zisă, de ore ce mai pe urmă cu mult mai ușor se va puté ameliora partea periferică. —

Tocmai în fața Universității se găsesce o mare bucată de teren părăsită, care prin lipsa unor construcțiuni legate unele de altele strică aspectul frumosului Bulevard, care începând de la minunatul deal de la Cotroceni este de o cam dată cea mai plăcută arteră a orașului.

După mine în scurt timp trebuie să fie luată în seamă această parte. —

Orașul Bucuresci este lipsit de piețe spațioase, cari au o însemnătate atât de mare atunci mai cu seamă, când se clădesc pe ele edificii publice și se împodobesc cu portice.

Piața propusă de mine are o întindere de 100 m. lățime și de 168 m. lungime. — Propun, să se clădesc două edificii, de cari până acum orașul este lipsit, și a căror necesitate se simte atâtea, — vorbesc de Museu și de Bibliotecă.

Negreșit că în curând se vor avé în vedere acele două clădiri, — cari împreunate pe lângă actuala Universitate vor aréta o înfățișare grandioasă. Nu ne mișcă ore așa un sentiment de admirațiune, când privim unele strade sau piețe din capitalele europene, pe cum de pildă Place de la Concorde la Paris, Ring-Strasse la Viena, Unter den Linden la Berlin, Piazza S. Marco la Venetia?

În fund și pe cele două lături ale pieței, ce proiectez, — s'ar clădi alte edificii monumentale. —

Prin axa peristilului Bibliotecii așa propune, să se așeze pe un pedestal actuala statuă a lui Mihaiu Vodă, și asemenea în fața Museului, înfățișând o frumoasă împărechiară, s'ar așeza statua ecuestră a Regelui Carol I. Înaintea pilastrelor porticelor s'ar așeza statuetele altor Domni Români, pe cum

România.

În cameră deputatul Ionel Grădișteanu a adresat guvernului o interpellare cu privire la participarea României la serbările milenare din Budapesta. În ședința din 6 a c. ministrul președinte Sturdza răspundând la interpellarea lui Grădișteanu a declarat, că reprezentantul României din Viena în urma invitării primite de la ministerul austro-ungar de esterne a luat parte la serbările din Pesta cu consimțământul guvernului. Guvernul ar fi vătămât și cele mai elementare regule ale buneii cuviințe respingând invitarea, carea aș primit-o și cele alalte state. Guvernul României numai s'a acomodat raportului, în care se află România cu cele alalte state europene, pe cum și recerintelor internaționale și legăturilor amicale, cari există între statele vecine și între domnitorii lor. Altă procedură ar fi fost identică cu umilirea României. La demonstrațiunea studenților din ziua precedentă nu s'a opus. Dară purtarea flamurelor cu inscripții provocătoare numai reprobă o pôte. Guvernul a creșut, că tinerimea se va purta mai corect. Sperază, că nimeni nu va uita, că datorința fie cărui cetățean este a ține cont înainte de toate de situația patriei.

Meetingul aranjat de tinerime în grădina Cismegiū a fost cercetat de mai multe mii de ómenii. Din Cismegiū cortetul a plecat pe strade cântând imnul „Deșteptă-te, Române!” și purtând drapeluri cu inscripții diverse, pe cum „Jos mileniul!” „Trăescă luptătorii României!” „Umbrele martirilor cer răsbunare!” Mai multe edificii private aș fost împodobite cu flamuri naționale, dar poliția le-a delăturat.

Franța.

Noul guvern al Franței este aspru combătut de radicali. Ei declară de neconstituțional cabinetul Meline, fiind că

nu e format din majoritatea, ci din minoritatea parlamentului. Cabinetul în programul cetit în parlament arată, că nu este amic al radicalismului, ci voește a urma o politică conciliantă, care să intrunescă la lucrare comună toate partidele și să restabilească armonia între cameră și senat. Promite, că se va ocupa de reducerea dării de pământ, va regula cestiunea lucrătorilor, și în principiu e pentru sufragiul universal. Prin o atare politică crede moderatul Meline, că se va pune capet agitațiilor revoluționare, țara se va consolida în lăuntru și va impune și în afară. — Grupul parlamentar socialist a dat un manifest, în care zice, că se va adresa la popor spre a apăra republica amenințată.

Sérbia.

Neparticiparea Sérbiei la serbările milenare ungueresci se vede, că a întimpinat aprobarea generală. Acestei aprobări i-s'a și dat Sâmbătă espresiuine, înse în un mod, care vătămă raporturile de bunăcuviință internațională și pôte duce statul sérbesc la umilire. Mai mulți studenți din Belgrad aș ars o flamură unguerescă înainte statuei principelui Mihail. De sară mulțimea din Belgrad percurgând stradele cu flamuri sérbesci, rusesci și franceze aș făcut ovațiuni înainte palatului regal și a legățiunilor ruse și franceze și aș cercat, să atace museul comercial ungar. Duminică s'aș repetit demonstrațiile. Cete de studenți strigaș pe strade: „Să trăescă țarul și regele Alesandru! Péra Ungurii!” Atacul plănuit asupra consulatului austro-ungar a fost împedecat de poliție. Foile sérbesci serióse cualifică arderea stégului ungar de o faptă nebună și copilărescă. Guvernul a dimis pe prefectul de poliție.

Asia.

În 2 a c. șahul Persiei Nasr-Eddin a cădut jertfă unei asasinării. Causa

asasinării prin impușcătură de revolvér este fanatismul religios al sectarilor lui El-Bab. Sectarii aceștia aș fost espuși la persecuțiuni, și mai mulți din ei aș atentat la viața domnitorilor persesci. Șahul Nars-Eddin a fost un bărbat de o cultură europeană. El în contra dătinii regilor persesci a călătorit prin Europa și a cercat, să introducă în statul său mai multe instituțiuni și reforme europenesce. Mohamedanii Șiiți de mai multe ori aș inscenat în contra lui revoluții de palat din cauza tendențelor lui progresiste. Nasr-Eddin s'a născut în 1831 și a domnit din 1848. De șah s'a proclamat fiul lui. E temere, că se vor nasce turburări în Persia.

Corespondințe.

De pe câmpie Maiū 1896.

Onorată Redacțiune!

Am cetit notița „Milióne beute”, carea o reproduce foile nóstre. În tocmai ca și mine o vor fi cetit și cei mai mulți dintre frații preoți. Nu știu înse, dacă notița aceea a făcut asupra lor o impresie mai mare, de cum face asupra cetitorilor unei foi ori care notița interesantă. Impresia, ce a făcut-o cetirea acelei notițe asupra mea, a fost îngrozitoare. Să vă spun, de ce?

Am calculat ast fel: În țerile imperiale ale monarchiei austro-ungare locuiesc ca la 22 milióne. Ele consumă în fie care an beuturi alcoolice în preț de 1.500 de milióne de floreni. Români din Ardeal și Ungaria, chiar și după datele acelea statistice, cari pe hârtie vor să le micșoreze numărul, totuși trec cu numărul preste 2.5 milióne. Dacă acum Români aceștia consumă beuturi alcoolice chiar și numai într'o măsură cu locuitorii părții austriace a monarchiei nóstre, chiar și atunci prețul beuturilor alcoolice consumate de ei totuși se urcă în fie care an la suma de 170 de milióne de floreni. Dar să zicem, că prețul acela s'ar urca numai la 150 de milióne în fiesce care an, ei totuși e așa de mare, cât cu el în zece ani, — cu 1500 milióne — aș pute, să cumperfi un corn mare de țară.

Ne plângem, că poporul nostru e sérac, când e vorba, ca el să aducă câte o jertfă nefinsemnată ér numai spre binele său, și parcă ne-a bătut Dumnezeu cu orbie, ca să nu vedem, cum sume colosale schimbate în alcool curg pe gâtlegiul țeranilor nostri la vale, pentru ca să le ruineze sufletul, trupul și averea. Avem dar cuvinte de a ne plânge asupra sérăciei poporului?

Pôte că nu este popor pe lume, care să facă atâta politică cu vorba și așa de puțină cu fapta ca poporul românesc din Ardeal și Ungaria. Înse chiar pentru că noi ne mărginim în politică numai la cuvinte și gândim, că am mântuit némul nostru de perire, dacă am scris la poruncă ori la rugare vre o adresă de aderință, ér spre a împline fapte nu mișcăm nici degetul cel mic, chiar de aceea nici nu ajunge politica nóstră fără numai la devastu după desastu, și urmarea e, că contrarii nostri politicii nu ne creștă.

Spre a face o politică, carea să aibă prospecte de reușită, pe lângă moralitate și spirit de disciplină sint neapérat de lipsă două capitale: capitalul intelectual și capitalul material.

și cele ale bărbaților celor mai ilustrii ai țerii românesce.

Tocmai în centrul acelei minunate pietfi va trebui să se înalte, mândră ca un uriaș de bronz, capo d'opera arhitecturii antice, concepțiunea minunată a marelui Apolodor din Damasc, idealul poporului român, reproducerea în mărime naturală a columnei Traiane din Roma.

De mai mult timp deja se simte această dorință, și s'aș gândit mai mulți cetățeni la această idee de a înfățișa aici, în capitala României, origină invidiată a rasei latine, înălțându-se spre cer ca o amintire falnică pe columna sa statua aurită a împératului Traian.

Nu mă îndoiesc, că într'un timp apropiat se va realiza această minunată concepțiune a aședării acelei columne.

Amintirea anului, când triumfătorul Traian își luă titlul de Dacic, amintirea luării în posesia Românilor a acestor țeri, adevă marelui centenariū, anul 1902, se apropie . . . pare mi-se . . . acum tocmai, când se pregătesc airea cu așa mare vuet mari serbări cam pentru aceeași dată. S'ar pute chiar în anul acesta aședă prima pétră a columnei Traiane, și s'ar aréta ast fel acelora, cari vor veni aici atunci, un punct al orașului, unde se va puré ceti ca într'o carte întréga istorie a României!

Să nu pară straniū cetitorului, că eu, care nu m'am născut în această țară ospita-

lieră, îmi permit a afirma ceva național; . . . óre un Italian, cetățean al Romei, pôte fi străin în România? Dacă s'ar pute realiisa acel proiect, și eu aș fi mișcat de același sentiment ca toți cetățenii de aici în acea zi de sérbătoare. Din copilărie și în tineretele mele, în tot de una am privit cu admirațiune acea columnă Traiană, . . . și, în adevér, ar fi pentru mine o mare satisfacțiune, dacă aș vedé reproduc aci acel minunat monument, falnica podóbă a orașului meu natal.

O subscripțiune națională, înființată de un comitet adunat în adins pentru acest scop, ar pute, nu mă îndoiesc, în puțin timp, să adune fonduriie necesare pentru înființarea acelei columne.

Prin acest minunat monument, aședat deci în centrul acelei pietfi, încunjurat de clădiri nóuē, de statuele vitejilor Domni Români și ale bărbaților ilustrii din această țară, pe cum și de palatul universității, acel punct ar deveni nu numai locul cel mai plăcut și mai atrăgător, ci încă și centrul intelectual al Capitalei României.

Și pentru ca acel loc să fie în adevér clasic, nu numai prin amintirea originii némului român, ci încă și prin menirea lui, aș propune, să i-se dea numele de Forul Traian, adevă Forum Traiani, locul de înțelnire al tuturor Românilor, al descendenților legionariilor marelui împérat!

În ceea ce privește moralitatea, îmi aduc a minte de Irlandezul Parnel. Auctoritatea, carea o avuse el înaintea compatrioților săi, și înfuriția, ce o avuse asupra lor, erau așa de mari, cât cu ore care îndreptățire îl numiau „regele neincoronat al Irlandei”. Și s'a întâmplat, că Parnel a comis o crimă îndreptată în contra pacii casnice a unei familii fruntașe irlandeze, și — Irlandezii s'a întors cu dispreț de cătră „regele neincoronat al Irlandei”. Cum stăm în privința acésta la noi?

Ce privește spiritul de disciplină, scim cu toții, că aceia, cari în deceniile din urmă și până astăzi s'a simțit a fi chemați, să conducă politica noastră națională, une oria au făcut vorbă foarte multă, dar ceea ce n'a făcut, a fost, că nici o dată nu s'a ocupat în chip serios de organizarea politică a poporului nostru, și el încă și astăzi după atăta vorbă politică se asemănă unei turme împrăștiate.

De crearea capitalului intelectual s'a îngrijit la noi în tot de una nu conducătorii nostri politici, ci factorii bisericesci, cari cu un spirit de cruzare, ce trebuie să stórcă admirarea ori cui, au pus și pun cruceri lângă cruceri și au făcut și fac cu putință crearea unei inteligențe destul de impunătoare și scóterea poporului din ignoranța spirituală și din apatia morală.

Er pentru a se crea capitalul material — s'a întemeiat în timpul din urmă bănci române. Acestea încă sînt bune, mai ales dacă se feresc de a exploata poporul. Dar ele în sfârșit nu pot să producă rezultate mari. Spre a produce atari rezultate mari e de lipsă, să se iea alte măsuri. Așa p. es. putere-ar ore dovedi chiar și optimistul cel mai esagerat, că băncile românesce de la întemeierea lor și până în ziua de astăzi ar fi mântuit din averea românescă măcar și numai suma de 150 de milioane de florenți, o sumă, care an de an schimbata în beuturi alcoolice curge pe jilipul gătlegiului poporului nostru la vale?

S'a scris de multe ori în foile noastre în contra alcoolismului. Ar fi acum timpul suprem, ca în lucrul acesta în sfârșit de la vorbe să mai trecem și la fapte.

Și cine ar fi chemat, să lucreze mai mult pe terenul acesta? Cine altul, fără érá numai cei ce au lucrat și până acum aprópe singuri pentru binele poporului nostru? Înțeleg preoțimea.

Sînt de convingerea cea mai fermă, că dacă pe terenul acesta s'ar inscena o lucrare bine chibzuită și bine organizată, am pute, să mântuim an de an zeci de milioane din averea poporului nostru. Un lucru acesta, care ar pute, să fie de interes pentru întreg clerul, începînd de la arhiepiscop și până la preotul cel mai de rînd.

Și mi-ar cauza o bucurie nespúsă, dacă nu eú așa fi cel mai de pe urmă, care scrie în public despre tema acésta.

Un preot tîner.

Însciințare.

La institutul preparandial gr. catolic din Blaș în înțelesul dispozițiilor cuprinse în § 102 art. de lege XXXVIII din anul 1868 se ține de ordinariu la finea fie cărui an scolastic examen de calificățiune docentă pentru școlile populare elementare gr. catolice din Archidieceasă.

Terminul ținerii acestui examen pentru anul scolastic curente este satorit și aprobat

de Preaveneratul Consistoriu mitropolitan pe 10 și următoarele zile ale lunii lui Iunie a. c. n., care s'a notificat deja și inspectorului scolastic regesc concernente.

La depunerea esamenului din cestiune se pot insinua:

I. Toți docenții interimali, cari au absolvat întreg cursul preparandial și au practicat ca atari un an sau cel mult doi.

II. Aceia, cari s'a pregătit pe cale privată pentru cariera de docenți în sensul § lui 133 art. de lege XXXVIII din an. 1868.

Acei docenți interimali, cari au absolvat întreg cursul preparandial și doresc a se supune la acest examen, au să-și înainteze cererile la Ordinariatul mitropolitan instruindu-și-le cu documentele următoare:

1. Estras matricular de botez.
2. Testimoniu despre absolvirea cursului preparandial.
3. Atestat despre purtarea morală, și
4. Atestat despre praxa prescrisă și progresul în învățămîntul cu elevii.

Tot la Ordinariatul mitropolitan au să-și subțernă cererile și aceia, cari s'a pregătit pe cale privată. Aceștia înse pe lângă atestatul de sub punctul 4, au să mai producă și ast fel de documente, prin cari să dovedescă:

- a) Că au implinit anul al 19-lea al etății (la femeii al 18-lea);
- b) că și-au câștigat în vre un institut public calificățiunea recerută de § 86 și 108 art. de lege XXXVIII din 1868, și
- c) că au purtare morală neescepționabilă și că corporalmente sînt sănătoși și bine dezvoltăți.

Aducînd la cunoștința celor interesați acest termin și condițiunile de suscepere, se amintesc, că cererile în forma sa sînt a se subțerne Ordinariatului cu 14 zile înainte de ținerea esamenului. Celea intrate mai tîrziu nu se vor lua în considerare.

Relativ la taxa împreunată cu esamenul din cestiune, este dătătoriu de ton § 26 din regulamentul domestic de la 1894 Nr. 4143.

Blaș în 7 Maiu 1896.

Georgiu Muntean
director preparandial.

Mulțămită publică.

Subserisa reprezentanță bisericescă își exprimă recunoștința și mulțămăta sa dlui *George Pop*, proprietar în Făgăraș și Sibiu, pentru că acela conform voinței ultime a repausatului său frate *Ioan Pop de Galați* fost advocat în Sibiu a donat 1000 fl. v. a. în favorul bisericii gr. cat. din Sibiu, edificata în anii 1783 și 1784 de fericitul episcop Gregoriu Maior.

Sibiu în 7 Maiu 1896.

Reprezentanța bisericescă gr. cat.

†

Aloisiu Galimberti.

Cardinalul Aloisiu Galimberti a repausat în 8 a. c. în Roma. El s'a născut în Roma în anul 1838. După terminarea studiilor sale și după chirotonirea sa a ocupat catedra de profesor de teologie și apoi diferite oficii bisericesci tot în Roma, până când în anul 1887 s'a făcut nunțiu în Viena. În oficiul acesta a rămas până în 1893, când fu creat cardinal preot de o dată cu primatele Vaszary.

Noutăți.

Escolența Sa I. P. S. D. Mitropolit s'a întors de la Budapesta Joi dimineață cu trenul accelerat. Vineri a celebrat în biserica de la Curte conferind ipodiatonatul și diaconatul lectorilor Simion Zehan, Alesandru Șerban și Ioan Gergel.

Concurs. La parochia *Sân-Georgiu de Meseș* din protopopiatul *Almașului* împreunată cu oficiul protopopesec din același protopopiat s'a oșcis concurs cu terminul de 20 Maiu n. 1896. Emolumentele: 1. Salar protopopesec anual de 120 fl. 2. Subvențiune anuală de 40 fl. 3. Porțiune canonică de 33 jug. 1149⁰ cl. a II-a și a III-a și anume: arătoriu 7 jug. 1470⁰. fnaț 6 jug. 1093⁰ pășunat 19 jug. 186⁰. 4. Lectical de la 2/3 a numărului de 180 familii căte o metretă mică de 16 cupe cucuruz. 5. Zile de lucru 120 cu intertenția preotului. 6. Venitele stolare îndatinate. 7. Casa parochială lipsesce. Șura cu două grajduri e în stare slabă. Alte superedificate parochiale nu sînt.

Serbările de la Montpelier. Pe cum aflăm din „*Timpu*”, presența părintelui Lucaciú la serbările din Montpelier a produs mulțămire deosebită în toate cercurile. Interesarea e generală pentru cauza națională. Dr. Lucaciú a primit și inapoiat număróse visite, între cari și ale auctorităților locale. Tóte ziarile publică comunicățiuni simpatice pentru Români. Episcopul local a dat la 3 Maiu un prânz festiv în onórea preotului român. Dr. Lucaciú ține o conferență despre cestiua română.

Proteste tinerimii academice în contra serbărilor milenare. Tinerimea academică de la universitățile din București și Iași intrunite în ședințe solemne protesteză în contra participării României la serbările milenare ale Ungurilor. În proteste se accentuează, că serbarea milenară a Magiarilor nu este serbarea civilizațiunii și a progresului, ci o nouă afirmare a asuprelor, sub cari genu Români și cele alalte naționalități din statul ungar. — Tinerimea română de la universitățile Gratz, Viena, Budapesta și Cluș încă protesteză în contra festivităților milenare. — De asemenea a publicat proteste energice și junimea academică croată de la universitățile din Viena și din Praga. — Studențimea arică națională din Viena a conchamat în 2 Maiu un meeting de protestare în contra serbărilor milenare. Dară adunarea a fost împrăștiată de poliție. Reprezentantii studențimii academice germane, române, slovace, serbe, rusesce, săsesce din Transilvania, cehe și slovene nemijlocit după disolvarea adunării au luat patru rezoluțiuni în contra milenarului.

Petrecere de vară. În *Icelandet* se aranjéză în 15 a. c. o petrecere de vară împreunată cu teatru și concert popular. Câștigul material al acestei petreceri va fi al școlii.

Misionar curajos. Chamberlain face cunoscut în parlamentul din London, că în zilele trecute un misionar a mers la insurgenții din Metabele spre a-i îndupleca la pace. De și încercarea nu i-a succés, totuși cutezarea lui a pus în ufimire pe toți. Acest misionar e un Iesuit german, căruia îi este oprită petrecerea în Germania.

Urmărirea unei cărți. Ministrul de interne a dat ordin auctorităților administrative, ca să confiscé cartea intitulată „*A ritualis vérvád*” (acusa de sânge rituală), tradus din limba germană în cea magiară de Lepényi Miklós. Procuratura intenteză proces traducătorului, cu tóte că, pe cum scrie „*M. Áll.*”, cartea cuprinde numai fapte și nu agitá.

Mareșalul campestru locotenent Mihail cav. de Trapsia după un morb îndelungat a repausat în 3 a. c. la Gratz în etate de 58 de ani. Defunctul general s'a născut în Bănat, a studiat la academia de artilerie și din 1859 a servit în armată până în 1893, când s'a pensionat. A luat parte la răboiele din 1859 și 1866 dăud dovedi de istețime și eroism. Talentul și studiul l-au ajutat, să seridice repede așa, cât în 1866 a ajuns căpitán și a fost decorat cu ordul coronei de fer. ci. III, ér în 1885 a fost înaintat deja la rangul de general-maior. Cu ocasiunea pensionării, i-s'a acordat titlul de locotenent mareșal campestru și ordul Leopoldin; avea și alte distincțiuni încă de mai înainte. Generalul Trapsia ca descendent al grănițerilor bănățeni tot de una a fost un Român înfăcărát.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Minciuni istorice
și diferite alte minciuni.

(Continuare.)

Și acum urmăză nise iovituri cumplite, cu cari dñii din strada măcelarilor a Sibiului lovesc în Papa de la Roma, pentru că a cutezat a ave „putere suverană lumescă” și importanță politică mare și nu va să renunțe la acesta nici chiar astăzi. Eă cum continuă dlor:

Nu vrea, să le neg nici meritele unor papi, ce le-au raportat pe terenul cultural și moral la unele popore, dar acestea tot nu snt în proporție, și nici o dată nu vor pute să fie când va atât de mari, ca să dorim vre o dată, ca următorii lor să ajungă er la putere suverană lumescă, ori să le recunoșcem când va vre o supremație în biserică lui Christos așa, pe cum o cer ei în contra învățăturilor divinului nostru învățătoriu.

Maî la vale în nrul 100 scriu dlor tot despre tema asta ast fel:

Isus Christos n'a umblat nici o dată după putere lumescă și nici pe învățăceii săi nu l-a îndemnat la acesta. El însuși ne-a spus, că împărăția lui nu e din lumea acesta, deci să caute și ei împărăția cerescă drept îndreptând cuvântul adevărului, er nu pe cum îl propagă deja de mult papii de la Roma umblând după putere lumescă, numai pentru ca cu atât mai ușor să pôtă supune și storce poporele de o credință cu ei.

Încă și mai la vale zic dlor cu frivolitate reuțăcioasă:

— ad trecut acele vremuri, când din grația papilor pôte intra cine va cu bilete în împărăția lui Dumnezeu, în tocmai ca la un banchet, ori când din grația acelora-și coronele se împărțiau ca cocardele între dansatori!

Eă dar, că și papilor le lipsese spiritul de viață dătătoriu atunci, când lucră contra învățăturilor lui Isus Christos. Griješcă deci, nu cum va căutând prea mult cele pămîntesci să pordă cu totul și cele ceresci.

Întăiu și mai întăiu nu putem, să nu admirăm deplinirea, la care au ajuns dlor în arta de a explica s. Scriptură. Christos adevărat că a declinat de la sine împărăția lumescă atunci, când după înmulțirea cea minunată a celor cinci pâni ludeii voiau, „să-l răpescă, ca să-l facă împărat”. Dar nu e adevărat, că el atunci a declinat de la sine *dignitatea* împărătescă. Ceea ce a declinat de la sine, a fost numai *deprinderea* acestui dignității. Căci în urma împreunării esențiale cu persoana a doua dumnezească și omul Christos încă a fost cu adevărat și în realitate Fiul lui Dumnezeu și ca Fiul al lui Dumnezeu a avut *dignitatea* împărătescă, adecă supremația asupra tuturor celor pămîntesci, ba și asupra tuturor celor create, și anume de la clipăla cea dintăiu a existenței sale pămîntesci. Dar pentru un scop preafțelept n'a deprins *dignitatea* sa cea împărătescă, a trăit sêrac și umilit, pentru ca nu numai cu rostul, ci și cu fapta să ne învețe, că nici noi să nu ne batem prea tare după *dignități* de ale lumii acesteia. Er în cazul de față Isus a mai avut și alte cauze, cari l-au îndemnat, să respingă de la sine *deprinderea* dignității împărătesci. Anume nise omeni fără de nici o îndreptățire, fără de nici o comisiune, și pôte că partea lor

cea mai mare îndemnați de motive curat pămîntesci, voiau să proclame pe Christos împărat cu de-a sila și în contra ordinii existente. Er a deprinde drepturile sale împărătesci între atari împrejurări și din atare prilej se împotriva dignității Mântuitorului. A fară de aceea el, Dumnezeu-Omul, nu avea lipsă de o ast fel de garantare esternală a libertății sale prin proprietate pămîntescă ori prin domnie lumescă; garanța asta o avea el adecă în chipul cel mai deplin în voința sa dumnezească atotputernică. E deci de tot greșit a face din purtarea acesta a lui Christos vre o conclusie pe sama locinătoriuului lui. — Mai de parte Christos a zis lui Pilat: „Împărăția mea nu este din lumea acesta.” Și dñii de la „Tel. Rom.” explică cuvintele acestea ast fel: „Deci să caute și ei împărăția cerescă drept îndreptând cuvântul adevărului, er nu pe cum îl propagă deja de mult papii de la Roma umblând după putere lumescă.” Că papii de la Roma au, „să caute și ei împărăția cerescă drept îndreptând cuvântul adevărului”, o concedem și noi, dară ceea ce nu concedem noi, e acel „dec” său aceea, că asta ar fi conclusia, ce ar resulta din cuvintele acelea ale lui Isus. Cuvintele acelea le explică destul de limpede s. Augustin: „Christos nu zice: „Împărăția mea nu este în lumea acesta,” ci: Nu este *din* lumea acesta. Aci în lumea acesta este adecă împărăția lui până la sfârșitul vécurilor.”¹⁾ Până și dñii de la „Tel. Rom.” ne vor concede, că e mare deosebirea dintre „din” și „în”.

Dară papii de la Roma „au umblat după putere lumescă”, și „din grația acestora-și coronele se împărțiau ca cocardele între dansatori”.

Cuvintele ceste din urmă ale „Tel. Rom.” snt cam frivole, dar ele exprimă un adevăr istoric. E adevărat, că acum de două mii de ani stă episcopul Romei în primul plan al scenei, pe care s'a dezvoltat istoria nemului omenesc. În acest restimp lung au fost vécuri, în cari preclinta lui a fost recunoscută în chipul cel mai strălucit. Gregorovius, unul dintre vrășmașii cei mai înverșunați ai Pontificilor Romani, serie despre lucrul acesta ast fel: „Nu e ôre sistemul social cel mai mare acela, care se intrupază în papat într'un chip, care cuprinde toate privințele? O democrație, ce se estinde prin întregă structura acestui trup politic, ce nu vre, să scie de granițe; o aristocrație regulată în mod sever: un absolutism neereditariu, carele totuși se întemeiază érašî pe temelii democratic. În cercul acela spiritual nemărginit, care cuprinde, împărțesc și regulază ceriul, pămîntul și iadul, cu o politică și de o dată cu o fantazie, cât te cuprinde ameteală și numai gândind asupra lor, s'a aședat Papa ca centru, de-a rindul un moșneag slab . . . Sigur nu pôte să se apere de simțul admirării acela, care se vede în biserică s. Petru în fața acelor figuri preotesci și-și inchipuesce, ce putere a recunoscut acestor moșnegi conglăsuirea nemului omenesc de atâtea vécuri și în continuitate neîntreruptă. . . . Ei s'au înăit din futunerecul condiției de rînd, nu ca regii, cari se nasc în purpură, ci dimpotrivă mulți din ei s'au născut în sêracie și în condiție

¹⁾ In Ev. Joh. tract. 115.

umilită, și regi și împărați ereditari totuși le-au sărutat piciorole și s'au numit pe sine vasali ai grației lor. Ei ieri fură încă necunoscuți și nebăgați în samă, și azi deja îndreptau frinele istoriei lumii și hotăriaș mersul destinelor nemurilor. Imbrăcați în haînă de cerșitoriu ori de sihastru se înălțau pe tronul pămîntului, și lumea nu se minuna asupra lucrului acestuia. Nici viță nici naționalitate nu era hotărîtore: dacă erau Greci ori Siri, Germani ori Spanioli, Franci, Anglezii ori Italiani, lumea abia o scia, căci toate națiunile ascultau de ei. Și pe cum ajunseră pe tron fară de a fi presimțit chemarea sa, în tocmai așa se pogoriau apoi de pe el. . . . În ôra morții nici unul din ei nu scia, cine-l va fi urmaș, și împărăția lor electorală, în totă lumea împărăția cea mai espusă sorții ôrbe, totuși era nemișcată ca și necesitatea dumnezească. Ceea ce enunțau ei, era lege pentru lumea întregă. . . . Ei puteau să vestescă război și pace, să întemeieze și să nimicescă împărății. Ei dăruiau țeri și mări, cari încă nu erau ale lor; și ei, cari nu aveau nimica, împărțiau între principii țermii de aceia, cari numai de aci înainte aveau să se descopere, ca și cum planetul acesta ar fi fost proprietatea lor. Trăsătura de condeiu, ce o făceau ei pe carta lumii, forma graniță pe sama poporelor și regilor.”¹⁾

De două mii de ani stău acum episcopii Romei în primul plan al teatrului, care-l numim istoria nemului omenesc. Și în acestea două milenii au fost întru adevăr vécuri, în cari „o trăsătură de condeiu, ce o făceau ei pe carta lumii, forma graniță pe sama poporelor și regilor”. „Papii aveau puterea de a-și supune principii războinici, de a-i depune și de a-i lipsi de tron. Regii încoronați au stat înaintea ușii lor desculți și imbrăcați în haînă de păcatos, care face pocăință, și împărați le țineaș scara la cal.”²⁾ Papii împărțiau corone regesci, domnitorii puternici le jurau jurămînt de vasal și le puneau spada sa necondiționat la dispoziție.

Ce prilej de a dobîndi putere pămîntescă, țeri sceptre și corone! Ce ispită de a potoli pofta de domnie pămîntescă!

Nici prin minte nu ne trece, să voim a apêra toate acțiunile politice ale Papilor. Ei încă au fost omeni, și infalibilitatea lor nu-l scutia de păcat. Dar în totalitatea sa istoria acestor Papi și tot o dată mai mari ai lumii întregi e o istorie a binecuvîntării pentru omenime, a silinței celei mai curate de a promova fericire și pace, civilizație și bună stare între națiuni. „Că Europa creștină a civilizat poporele barbare, le-a condus din starea sêlbătéciei la o viață vrednică de om, de la superstție la adevăr; că a respins victoriosă năvala Muhamedanilor; că stă în fruntea civilizațiunii și a fost tuturor celor alalte popore tot de una conducătoare și învățătoare în toate, cele ce nobilitază și înfrumșeză viața omenescă; că de la ea a purces libertatea în toate direcțiile; că ea a procreat atâtea institute spre alinarea miseriei omenesci: acestea toate le mulțămescé fără îndoelă religiei,”³⁾ zice Leo XIII, er istoria adauge: „și Papei.”

¹⁾ Die Grabdenkmäler der Päpste. II. Aufl. Leipzig 1881 p. 3—6.²⁾ Die Grabdenkmäler etc. p. 5.³⁾ „Immortale Dei” din 1 Nov. 1885.

Asta a fost tendința Papilor tot de una, eră nu a-și doborâti putere lumescă.

Ceea ce a scris Papa Calixt II împăratului Enric V, a fost și este trăsătura fundamentală a domniei Papilor estinse preste totă fața pământului, o trăsătură, carea o deosebesce de ori ce altă domnie curat pământescă: „Biserica, Enrice, nu cercă, să-și însușească ore ce din dreptul tēu. Noi nu rlvnim nici splendore regescă nici splendore împăratescă.” ¹⁾ Lumea aprópe întregă zăcea la picioarele Papilor, — și ei se îndestuliră cu un petec de loc cât Ardealul de mare. De cum va Papa nu ar fi capul bisericii catolice celei urgisite, lumea întregă și cu ea și dnii de la „Tel. Rom.” nu ar înceta a admira lipsa lui de egoism.

Din acestea pot vedé deci fórté limpede dnii de la „Tel. Rom.”, că Papii de la Roma n'au lipsă de binevoitoriul lor sfat, care l-au cuprins în cuvintele: „Grijescă deci, nu cum va căutând prea mult cele pământesci să pėrdă cu totul și cele ceresci.” Au grijii adecă și grijesc Papii de la Roma de lucrul acesta, și a grijii și grijesc de el mai ales Christos, care a zis locținătoriului său: „Eū m'am rugat pentru tine, să nu scaďă credința ta.”

(Va urma.)

Ben Hur

saū

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

Trecură încă două ore fără poposelă și fără abatere de la direcție. Vegetația încetă cu totul. Năsipul, care la fața pământului era așa de virtos, cât la fie care paș se spărgea scrășnind, stăpânia singur întreg planul. Gebelul ajunsese deja a fără de distanța vederii și nu mai forma linie de demarcație. Umbra, carea mai înainte vinia în urma dromedarului, acum se întorșe către méză nópte și în fugă ținea rost cu el. Și fiind că omul de pe cămilă încă tot nu da nici un signal de oprire, purtarea lui dobîndia un caracter tot mai bătătoriu la ochi.

Nimeni nu cercă pustia ca loc de distracție. Viața și comerțul o strătaie cu cărări, de-a lungul cărora sînt presărate schelete de ființe mórte ca tot atâtea insignii de ale pustiei. Așa sînt căile, ce duc de la fântână la fântână, de la pășune la pășune. Inima șeicului celui mai bătrân încă bate mai repede, când el se vede singur pe planul cel fără de căi. De aceea nici omul acesta, cu care ne-am cuprins până aci, nu póte să fie pornit în călătoria sa numai din plăcere. Dar purtarea lui de altă parte nu era cea a unui fugariu; nici o dată nu privise înapoi. În situații de acestea frica și curiozitatea sînt sentimentele cele mai obișnuite; dar pe el nu-l mișcau sentimentele acestea. Când omul se vede singur, atunci se dimite la ori ce societate: cănele i-se face soț, calul prietin, și el nu se rușinează a-î încărca cu guguliri ori a grăi către ei cu dragoste. Dar cămila acésta nu se împărtășia în semne de acestea de ale prietniei, în guguliri ori în vorbe dulci.

Chiar la timpul amezii se opri dromedarul numai de voea sa și făcu strigătura ori vaietului acela jalnic, cu care felul lui protesteză tot de una în contra unei poveri

prea mari și pretinde une oria băgare în samă și odihnă. În urma vaietului se trezi stăpâmul animalului din somnul, în care se adâncise, și-și frecă ochii. El ridică perdelele cortului, privi în sus spre sóre, apoi esamină mult și cu băgare de samă regiunea în toate părțile, ca și cum ar fi voit, să constate un punct anumit. Îndestulit cu resul tatul esaminării rēsuflă o dată adânc și aprobă mișcând din cap, ceea ce voia să zică: „În sfârșit!”

La o clipă își puse mâinile cruciș pe pept, își plecă capul și rosti o rugăciune în liniște. După ce a împlinit datorința acésta evlaviosă, se găti, să se pogóre. Din ghîțul lui ieși sunetul timpit: „Ich! Ich!” Era sunetul, la auțul căruia probabil, că și cămilele lui İov încă se lăsaū în genunchi. Încet împlini cămila mandatul acesta grohotind. Omul puse apoi piciorul pe grumaziū svelți ai cămilei și pași pe năsip.

II.

Cei trei străini.

Cum sta el acum în picioare, apărea bine dezvoltat, mai puțin înalt de cât robust. El desnodă legătórea de métasă, care îi strînse de cap nătrama, și neteđi înapoi crețele acesteia, și acum puteai privi în fața lui, — o față, ce esprima putere, — și colórea ei era aprópe neğră ca a Etiopenilor; dar fruntea eea scundă și lată, nasul de vultur, unghiurile esterne puțin încovoiate la deal ale ochilor, pėrul cel des, sbărlit și strălucitoriū ca metalul, care îi cădea în plete pe umeri, erau semnele neîdoișe ale originii lui. Asta era înfățișarea Faraonilor și mai târziu a Ptolemeilor; așa a fost Misraim, părintele rasei egiptene. El purta ramisa, o cămeșe albă de bumbac cu mâneci strîmte, înainte deschisă, ajungend până la glesne și de la grumazi până pe pept împodobită cu broderiile. Preste ramisă purta o cămeșe brună de lână. Numele ei probabil că și pe atunci era aba ca și astăzi. Ea e o haină cu póle lungi și mâneci scurte, în lăuntru cuptușită cu o țesătură de bumbac și métasă și jur împrejur tivită cu o margine galbină de bumbac. În picioare avea sandale legate cu curele de pele móle. O cureauă îi strîngea pe la mijloc ramisa de trup. El era singur, și pustia sălășluia mulțime de leopardi și lei, și locuitoriū omenesci ai ei nu erau cu mult mai bunii ca animalele acestea sêlbatice, și omul nostru totuși nu avea la sine arme, nici măcar băta aceea, carea se folosesce la mănarea cămilelor. Acestea ne conving, că călătoria lui avea un caracter pacinic, pe cum și că el ori era nespun de cutezatoriū ori sta sub un scut extraordinar.

Membrele îi întepeniseră, căci călătoria a fost lungă și obositoare. De aceea își frecă mâinile și da cu picioarele în pământ și mergea în jurul credincioșei sale slugi, ai cărei ochi strălucitori acum erau închiși de tăcuta îndestulire cu ierba, ce o găsise deja. Călătoriul se opria a dese în încunjurul sēu și umbrindu-și cu palmile ochii privia cercetatoriū preste pustie până la marginea orizonului, și de câte ori împlinia câte o atare esaminare, de atâtea ori se aședără pe fața lui norii desamăgiriū, nori ușori, ce e drept, dar și ei ajungeau, ca un privitor ager să bage de samă, că omul nostru așteptă aci o societate, probabil, că în urma unui înteles hotărîit. Privitoriul sigur s'ar fi simțit de o dată cuprins și de dorul de a afla, ce fel de afacere

va fi cauza de a aranja o întâlnire într'un loc așa de depărtat de locașurile civilizate.

Pe lângă totă desamăgirea, ce se putea ceti de pe fața omului nostru, încrederea, cu care aștepta sosirea societății, totuși nu da loc în inima lui nici unei îndoiri. Acésta o dovedi pășind la lăđile de pe spinarea cămilei: el luă dintr'o ladă un burete și o sticlă cu fóle turtit și plină cu apă și spălă ochii, fața și nările cămilei. După ce a isprăvit-o acésta, luă din aceea-și ladă o pănură în formă de cerc vėrgată roșu și alb, o legătură de bețe și o bătă tare. Esaminând pe cea din urmă mai de aprópe aflăm, că ea era compusă în chip măestru din bețe mai mici potrivite bine unul lângă altul, așa cât formaū un stîlp mai înalt de cât statul unui om. Omul nostru împlântă stîlpul în năsip și jur împrejur împlântă și bețele în cerc, întinșe pánura de-asupra lor și era acum sub coperiș. Adevărat că sălașul acesta era cu mult mai mic de cât locașurile emirilor și șeicilor, dar cortul în toate cele alalte privințe era o imitație fidelă a locașurilor acelorora. Omul mai luă din ladă un covor în patru unghiuri și-l întinșe pe pământ sub cort în partea opusă sórelui. Apoi ieși din cort și mai privi o dată și cu mai mare băgare de samă jur împrejur până la marginea orizonului. Nu vedea înse nici pe pământ nici în înălțime nici o viețuitoare a fără de un șacal, care trecea în depărtare prin pustie, și a fără de un vultur, care plutia în aer în direcția către golful de Acaba.

Se întorșe la cămilă și zise încet într'o limbă necunosentă în pustia acésta:

„Sîntem de parte de acasă, bunul meū animal, care te întreci în fugă cu vînturile, — sîntem de parte de acasă, dar Dumnezeū e cu noi. Să fim în așteptare!”

Apoi luă nisce bóne dintr'o traistă, le aruncă într'un săculeț, care era întocmit așa, cât i-se putea lega animalului sub bot, și când vėđu bucuria, cu care se apucă animalul de nutrețul acesta, se întorșe erășl, ca să privescă preste planul năsipos.

„Ei vor veni!” zise liniștit. „El, care m'a condus pe mine, e și călăuzul lor. Voiți să pregătesc tóte.”

Din traistele, cari formaū cuptușala cea dintre cele două lăđi, și dintr'o eoșarcă de nuele de salcă scóșe cele de lipsă pentru pranz: blide late țesute din firicele de finie, vin în foi de pele, carne uscată și afumată de berbece, shami saū rodii siriene, curmale din el-Şelebi minunat de frumoșe, cari s'au copt în nachiliū saū grădinile de finie ale Arabiei de mijloc, caș ca și acela, pe care David îl numise rotile de lapte, și pâne dospită din brutăria orășenescă, — tóte acestea le duse sub cort și le aședă pe covorul întins. Pregătirea cea mai de pe urmă a constat în aceea, că lângă mănări a pus trei bucăți țesute din métasă, de cari la locuitoriū mai de frunte ai rēsăritului se folosiau la pranz, ca óșpeții să și-le întindă preste genunchi, până ce șed la mănare. Chiar trei bucăți a pus acolo, din ce se putea face conclusie la numărul celor ce aveau să ia parte la pranz.

Acum tóte erau gata. El ieși dinaintea cortului, și etă colo la rēsărit se ivi un punct negru la marginea orizonului. Omul nostru sta ca împlântat. Ochii i-se măriră. Prin trup îi trecură fiori, ca și cum l-ar fi atins o atingere suprafirescă. Punctul crescū, se făcu cât mânia, primi apoi mėsuri hotă-

¹⁾ Jaffé, Regesta I. n. 6950.

rite. După scurtă vreme din punctul acela se făcu un dromedar mare și alb, care purta pe spinare năsălia obicinuită în Hindostan. Egiptenul își puse mâinile cruce pe pept și privi spre ceri.

„Singur numai Dumnezeu e mare!” zise, în vreme ce ochii i-se umplură de lacrimi, și prin suflul lui trecură fiori de evlavie.

(Va urma.)

Posta redacțiunii. *Dni I. C. în Ab.* Te rog, să cauți în nrul 15 la rubrica respectivă. Anunțurile nu le facem lungi, pentru că nu e de lipsă. Noi credem, că și un anunț scurt e de ajuns, pentru ca frații prociți să se simțescă îndemnați a-și aduce aminte la s. liturgie de frații săi adormiți.

Editor și redactor răspunzător:

Dr. Victor Szmigelski.

(20) 1-2

Hirdetmény.

Balázsfalvi Klein testvérek osódtómege ügyében a hitelezői választmány az eddigi árverések után fenmaradott, a csódelektár szerint 5906 ft 98 kr becsárban fölvelt áruknak — az állványok és egyéb bolti fölszerelvények kivételével — ajánlati versenytárgyalás útján

leendő eladását határozta el. Ennél fogva az áruk a következő föltételek mellett adatnak el:

1. A sajátkezüleg irt és aláirt vagy két tanu előtt sajátkezüleg aláirt zárt ajánlatok, 10 % készpénzbeli vagy óvadékképes papirbeli báuatpénzzel ellátva, 1896. évi május hó 17. napján déli 12 óráig Gyulafehérvárt Dr Mayer Ödöu ügyvéd mint választmányi elnök úrnál beadandók:

2. A venni szándékozók a hiteles csódelektárt az aláirt tömeggondnoknál, az árutárt pedig a helyszínen délután 3—6 óráig megtekinthetik.

3. Minthogy az előző végrehajtási árveréseken az eladott tárgyaknak a csódelektár tételeivel való azonosítása nem minden tételnél állapított meg: ennél fogva a most eladásra kerülő tárgyaknak mennyisége és minősége tekintetében a választmány és a tömeggondnok szavatosságot nem vállalnak.

4. A választmány — mely az ajánlatok felett f. é. május hó 20-án fog határozni — fentartja jogát: a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket elfogadni.

5. Elfogadás esetén köteles a vevő a vételért a jelzett választmányi határozat napján készpénzben lefizetni és az árukat legkésőbb ugyanazon hó 23-án átvenni, a mi általában történik; ha tételek szerinti átadást kíván, ez az ő előlegezendő költségén történik.

6. A vétel utáni illetéket és nyugtá bélyeget a vevő viseli.

7. Ha a vevő a fentirt föltételek bármelyikének eleget nem tette: akkor báuatpénzének elvesztése mellett az ő költsége és veszélyére újabb verseny, esetleg árverés útján fognak eladatni, de a netaláni többlet a csódtómeget illetendi.

Balázsfalván, 1896. május 6-án.

Dr Rónai János
csódtómegegondnok.

(21) 1-1

Avis!

Subscrisul aduc la cunoscința On. Public din loc și jur, că m'am stabilit în Blaș, Strada principală Nr. 166.

Ord. de la 2-4.

Blaș în Maiu 1896.

Cu distincă stimă

Dr A. Codarcea
medic cercual.

(9) 5-10

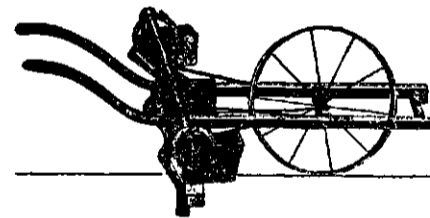
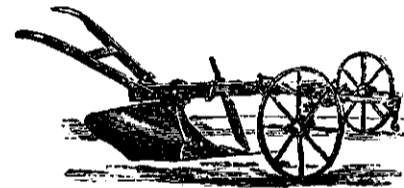
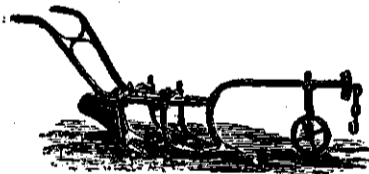
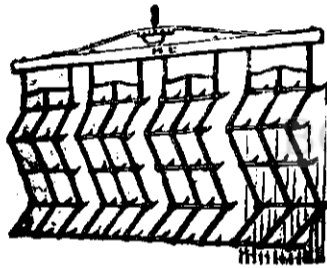
Josif Gans,

fabricant și reparatoriu de masine agronomice

în Blasiu (Balázsfalva)

recomandă pe lângă garanță și servit solid și prompt depositul său de pluguri, mașine de îmblătit, de cusut, de trierat și de alte instrumente economice, tóte din fier bătut.

Tóte obiectele amintite se pot procura dela susnumita firmă

ANUNȚ!

Prin acésta aduc la cunoscința On. Public din loc și jur, că am depositul principal concesionat pentru întreg ținutul al

„Bereriei regale societate pe actii“

din Steinbruch

și vînd pentru consumenți calitatea cea mai bună din deposit . . . . . stiola cu 16 cr.

Pentru vîndători (ospétari):

Bere de Martie (neaccisată) . . . . . **stiola cu 11 cr.**

Bere regală (neaccisată) . . . . . **stiola cu 10 cr.**

Fiind bereria acésta o bererie nouă, ea nu cruță nici mijlóce nici material, ca să producă cea mai bună și mai sănătósă dintre berile, ce se produc azi în țară. De aceea este fórte recomandabil, ca toți vîndătorii de bere să introducă în cercul mușterilor săi acésta bere, care pe lângă calitatea sa cea bună este și fórte ieftină.

Asigurând On. Public, că tot de una va fi servit prompt și cu berea cea mai prospétă și curată, îl rog pentru sprigin binevoitor.

Blaș în Aprilie 1896.

Cu deosebită stimă

Basiliu Turcu

depositarul bereriei regale din Steinbruch.

(15) 4-5